

РЕШЕНИЕ

с. Степная
Шентала

КАРАР

22.03.2019

№91

Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Кыр Шонталы авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының законнарға һәм муниципаль норматив хокукый актларына үзгәрешләр кертү мониторингын үткөрү турындагы нигезләмәне раслау хакында

Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы жирле үзидарә органнарының Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы жирле үзидарә органнары тарафыннан кабул ителгән (чыгарылган) законнарға һәм муниципаль норматив хокукый актларға үзгәрешләр кертү мониторингы үткөрү буенча эшен камилләштерү максатларында, Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Кыр Шонталы авыл жирлеге Уставының 34 статьясындагы 1 пунктына таянып

Кыр Шонталы авыл жирлеге Советы карар чыгарды:

1. Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Кыр Шонталы авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының законнарға һәм муниципаль норматив хокукый актларына үзгәрешләр кертү мониторингын үткөрү турындагы нигезләмәне расларга.
2. Әлеге карарны «Интернет» мәгълүмати-телекоммуникациячелтәрәндәге «Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталы»нда, жирлек сайтында, Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре порталында урнаштырырга һәм Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Кыр Шонталы авыл жирлеге Советы бинасындагы махсус мәгълүмат тактасына куеп халыкка белдерсә.
3. Әлеге карарның үтәлешен мониторингда төзүгә үз өстемә алам.

Алексеевск муниципаль районы
Кыр Шонталы авыл жирлеге башлыгы
Совет рәисе

Ф.С. Хамадеев

Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Кыр Шонталы авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының законнарға һәм муниципаль норматив хокукый актларына үзгәрешләр кергү мониторингын үткәрү турындагы нигезләмә

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Кыр Шонталы авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының законнарға һәм муниципаль норматив хокукый актларына үзгәрешләр кергү мониторингы (алга таба – мониторинг, муниципаль актлар, жирле үзидарә органнары) жирле үзидарә органнарының үз вәкаләтләре чыгарында, муниципаль актларны кабул итүне (бастырып чыгаруны) тәмин итү өчен мәгълүмат жыю, гомумиләштерү, анализлау һәм бәяләү, муниципаль актларны үзгәртү яки үз көчен югалткан дип тану (гамәлән чыгару) буенча системалы, комплекслы һәм планлы эшчәнлеген күздә тоту;
2. Мониторинг жирле үзидарә органнары тарафыннан үткәрелә;
3. Мониторинг үткәрү өчен жирле үзидарә органнарында җаваплы заһтар билгеләнә;
4. Мониторинг үткәрүнең максатлары булып торалар:
  - федераль һәм республика законнарына туры китерү максатларында муниципаль актларны кабул итү, үзгәртү һәм аларның үз көчләрен югалтуын тану ихтыяжларын ачыклау;
  - муниципаль актларда коллизияләрне, каршылыкларны, бушлыкларны бетерү, хокукый жайга салуда кабатланулар булдырмау;
  - жирле үзидарә органнарының норматив хокукый базасын системалаштыруны тәмин итү;
  - муниципаль актларда коррупциячел факторларны ачыклау;
  - ихтыяж булмаган (актуальлеген югалткан) яки гамәлдә файдаланмаган муниципаль актларны яисә аларның аерым нигезләмәләрен (нормаларын) ачыклау;
  - хокуклардан файдалану нәтижәләлеге арттыру; муниципаль актларны гамәлгә ашыруның нәтижәләлеге киметүче факторларны ачыклау;
  - муниципаль актларның үткәрелешенә жирле үзидарә органнарының тиешле бүлекчәләре тарафыннан контрольне гамәлгә ашыруга булышлык күрсәтү;
  - нормалар чыгару процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр эшләү.
5. Мониторинг үз эченә түбәндәге үзгәрешләрне жинә гомумиләштерү, анализлау һәм бәяләүне ала:
  - федераль конституциячел законнар, федераль законнар, Россия

Федерациясенен башка закон актлары;

Россия Федерациясе Президентның указлары, Россия Федерациясе Хөкүмәте карарлары, федераль башкарма хакимият органнарының норматив хокукий актлары, федераль дәрәжәдәге башка законга тәгълышлы норматив хокукий актлар;

Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукий актлары;

Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Биләр авыл жирлеге Уставы һәм башка муниципаль норматив-хокукий актлар.

6. Мониторинг үткәрүнең нигезләре булып торалар:

федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр кертү;

хокукий жайга салу өлкәсендә муниципаль актларны куллануны анализлау;

прокуратура органнарының мәгълүматы;

муниципаль актларны камилләштерү яки кимчелекләре турында массакуләм мәгълүмат чараларының мәгълүматы;

гражданнарның, юридик затларның, шул исәптән ижтимагый, фәнни, хокук саклау һәм башка оешмаларның, шәкел эшмәкәрләренен, дәүләт хакимияте органнарының, муниципаль берәмлекләренен вәкиллекле органнары депутатларының муниципаль актларның камил булмавы турында мөрәжәгатъләре, шул исәптән үз эченә түбәндәге бәяләмәләре алган мөрәжәгатъләр:

Татарстан Республикасы юстиция министрлыгы тарафыннан Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукий актлары регистрына кертелгән муниципаль актларга карата үткәрелгән хокукий экспертиза бәяләмәсе;

билгеләнгән тәртингә вәкалетле затлар тарафыннан әзерләнгән муниципаль актларга коррупциягә каршы экспертиза бәяләмәләре;

жирле үзидарә органнары үткәрә торган конференцияләренен, семинарларның, гавами тыңлауларының, ижтимагый фикер алышуларның һәм башка чараларның йомгаклау документлары.

II. Мониторинг үткәрү тәртибе

7. Жирле үзидарә органнары әлегә Нигезләмәнен 3 пункттында күрсәтелгән жаваплы затлар белән үзара бәйләнештә аларның компетенциясе мәсьәләләре буенча мониторинг үткәрәләр.

Мониторинг үткәрү максатларында эшче төркемнәр төзелергә, кинәшмәләр, консультацияләр үткәрелергә, кирәкле мәгълүмат соратып алырга, Татарстан Республикасының башка муниципаль берәмлекләре, Россия Федерациясе субъектлары тәҗрибәсе өйрәнелергә, башка эш формалары кулланылырга мөмкин.

8. Мониторинг түбәндәге анализлар аша башкарыла:

әлегә Нигезләмәнен 5 пункттында күрсәтелгән актлар;

федераль, республика һәм муниципаль дәрәжәдәге норматив хокукий актларны дөгъвалау эшләре буенча суд актлары (суд практикасы);

прокурор актлары.

9. Жирле үзидарэ органнының норматив базасын мониторинглау, анализлау, шулай ук мониторинг нәтижеләре буенча үткәрелгән нормалар чыгару эше нәтижеләрен фиксацияләү максатларында, жирле үзидарэ органнында муниципаль норматив хокукый актлар реестрларын оештыру һәм алып бару тәртибе турында муниципаль берәмлекнең вәкилле органы карары нигезендә алып барыла торган муниципаль норматив хокукый актлар реестрлары кулланыла.

10. Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимизацияләү өчен мәгълүмат системаларының автоматлаштырылган сервислары кулланыла (контрактлар, аларның операторлары белән килешүләр төзүгә бәйле күрсәтелгән мөмкинлекләр булганда). Алар түбәндәгеләрне тәмин итә:

гамәлдәге мәгълүмати хокукый системаларда булган закон һәм башка норматив хокукый актларга контрольга куелган үзгәрешләр кертү турындагы мәгълүматны бирү.

11. Муниципаль хокукый актларны кабул итүне (бастырып чыгаруны) тәмин итү, үзгәртү яки үз көчен югалткан дип тану өчен мониторинг гамәлгә ашырганда (гамәлдән чыгарганда) әлеге Нигезләмәнең 8 пункттында күрсәтелгән анализ белән беррәттән муниципаль актларны түбәндәге критерийлар буенча куллану практикасы турында мәгълүмат гомумиләштерелә һәм бәяләнә:

кеше һәм гражданның гарантияләнгән хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәү;

муниципаль актларны кабул итү (бастырып чыгару) зарурлыгын билгеләнгән зуррак юридик көчкә ия булган норматив хокукый актлар булу;

муниципаль акт чыгарганда жирле үзидарэ органы компетенциясенә чикләрен үтәү;

муниципаль актта коррупциячел факторлар булу;

ижтимагый мөнәсәбәتلәрне хокукый жайга салуда тулылык;

хокук нормалары коллизиясе;

юридик-техник характердагы хаталар булу;

аны кулланганда муниципаль акт нигезләмәләренә нәгънәсен бозу;

муниципаль хокукый акты кулланганда хокуксыз яисә нигезсез карарлар, гамәлләр кылу (гамәл кылмау);

норматив хокукый актларны куллану тәҗрübәсе булу;

норматив хокукый актларны куллануның бөртәрле практикасы булмау;

муниципаль акты аңлату мәсьәләләре буенча гаризалар булу (саны) һәм эчтәлегә;

муниципаль акт белән жайга салынган мөнәсәбәтләргә бәйле рәвештә мөрәҗәгать итүчеләрнең таләпләрен канәгатьләндерү (канәгатьләндерүдән баш тарту) турындагы закон көченә кәргән суд актылары һәм аларны кабул итү нигезләре булу (саны).

12. Муниципаль актларга, жирле үзидарэ органны тарафыннан үзгәрешләр кертүгә китерә торган федераль һәм республика законнарына үзгәрешләр кертү мониторингы нәтижеләре буенча ачыкланган очракта:

муниципаль актка үзгәрешләр кертү турында муниципаль актының үз көчен

югалтуын тану турында, яңа муниципаль акт кабул итү турында тиешле муниципаль актларның проектлары эшләнә;

муниципаль актларны зуррак юридик көчкә ия булган актлар белән тәнгәлләштерүгә юнәлдерелгән башка чаралар күрелә.

13. Муниципаль актларны үзгәртү ихтыяжы тудыручы федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр кертелгән очракта, мониторинг федераль яки республика актын чыгарганнан соң 30 көн эчендә үткәрелә.

Әгәр мониторинг үткөрүгә нигез булып гражданның, юридик затларның, шәхси эшмәкәрләрнең, дәүләт хакимияте органнарының, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органнары депутатларының мөрәжәгатъләре, шулай ук «Россия Федерациясе прокуратурасы турында» Федераль законда билгеләнгән ерекләрда каралган торган прокурор жавабы актларыннан тыш, прокуратура мәгълүматы төрсе, мониторинг алар килгән көннән алып 30 көн эчендә гамәлгә ашырыла. Күрсәтелгән очракларда мониторинг үткөрү нәтижеләре турындагы мәгълүмат мөрәжәгать итүче затка хәбәр ителә.

Федераль һәм республика законнары актларының ерак перспективада үз көченә керә торган үзгәрешләре ачыкланган очракта, жирле үзидарә органнарының норма чыгару эшчәнлегенә планнарына тиешле төзәтмәләр керту турында тәкъдимнәр кертелә.

III. Мониторинг нәтижеләрен тормышка ашыру

14. Муниципаль акт проекты эшләү һәм мониторинг нәтижеләре буенча муниципаль акт кабул итү, әлеге нигезләмәнең 14 пункттындагы өченче абзацында күрсәтелгән очрактан тыш, федераль һәм (яки) республика законнарының тиешле акты үзгәртелгән мизгелдән ике айдан да соңга калмыйча үткәрелә.

15. Мониторинг үткөрү өчен жаваплы затлар жирле үзидарә органнары җитәкчеләре алдында, ай саен хисаптан соң килүче айның 5 числосыннан да соңга калмыйча, мониторинг нәтижеләре турында хисап тоталар.

16. Мониторинг нәтижеләре турында хисапта түбәндәге мәгълүмат булырга тиеш:

мониторинг үткөрү объекты турында;

мониторинг үткөрүне башкаручылары турында;

мониторинг үткөрү вакыты турында;

хокукый жайга салу предметының кыскача характеристикасы, мониторинг үткөрү нигезләре.

16.1. Мониторинг нәтижеләре турында хисапта (мәгълүматта) түбәндәгеләр булырга мөмкин:

хокукый жайга салуның ачыкланган проблемалары турында мәгълүмат;

муниципаль актларга үзгәрешләр керту һәм (яки) яңа муниципаль актларны кабул итү, гамәлдән чыгару зарурлыгы турында тәкъдимнәр;

тиешле хокукый мөнәсәбәтләр өлкәсендә хокукый жайга салуны камилләштерүгә юнәлдерелгән, мониторинг нәтижеләренә нигезләнгән, башка

нәтижәләр һәм тәкъдимнәр.

17. Мониторинг нәтижәләре буенча кабат кабул ителгән муниципаль актлар, законнар белән билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда, Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукий актлары Регистрына керту өчен жиһәрелә.

Әлеге регистрга керту өчен анда булмаган мониторинг нәтижәләре буенча ачыкланган муниципаль актлар жиһәрелә.

18. Мониторинг нәтижәләре буенча норма чыгару процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләнергә мөмкин.

IV. Жаваплылык

19. Мониторинг үткөрү һәм хокукий ижат иту эшчәнлегенә өчен жаваплы затлар мониторингны оештыру өчен, шулай ук муниципаль актларны жиһәрелә үзидарә органнары карамагына караган хокукий жайга салу өлкәсендә федераль һәм республика законнарына туры китерүнең үз вакытында башкарылуы өчен шәхси (шул исәптән дисциплинар) жаваплылык тоталар.

20. Тискәре нәтижәләргә, шул исәптән гражданнырга, юридик затларга, жәмгыятькә һәм дәүләткә зыян китергән мониторинг нәтижәләре буенча гамәл кылу (гамәл кылмау) өчен закон нигезендә жиһәрелә үзидарә органнары житәкчеләре жаваплы.

Алексеевск муниципаль районы
Кыр Шонталы авыл жиһәрелә башлыгы,
Совет рәисе

Ф.Я.Хамәдеев